

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/45/2020
Identifikačné číslo spisu:	8213202818
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8213202818.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Ľ. Z., bývajúcej v G., Ľ. XX, 2/ Y. Z., bývajúceho v G., Ľ.D. XX, zastúpených JUDr. Jozefom Stašákom, advokátom v Bardejove, Andraščíkova 3, proti žalovanej SPRÁVBYT, s.r.o., so sídlom v Bardejove, Hurbanova 15, IČO: 31 683 061, zastúpenej doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., advokátom v Košiciach, Južná trieda 1, o zaplatenie 525,54 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 7 C 195/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. októbra 2019 sp. zn. 17 Co 17/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia majú proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov rozsudkom z 24. októbra 2018 č. k. 7 C 195/2013-191 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom sumu 525,54 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 525,54 eur od 4. júla 2012 do zaplatenia z titulu nevydania bezdôvodného obohatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodol, že žalobcom priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu v bytovom dome H.-X na Ľ. W. Č.. XX I. G., vo vzťahu ku ktorému vykonávala správu spoločnosť BARDBYT, s.r.o. a ktorej boli žalobcovia povinní platiť úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Žalovaná ako predchádzajúca správkyňa predmetného bytového domu, ktorej táto funkcia a povinnosť vykonávať správu zanikla na základe výpovede zo strany vlastníkov k 31. decembru 2004 (skutočnosť ktorú ale žalovaná spochybňovala), však zadala pokyn, aby preddavky žalobcov na tieto úhrady, hradené prostredníctvom služby SIPO, boli vyplácané v jej prospech, v dôsledku čoho boli žalobcom z ich účtu za obdobie od januára do apríla 2010 odčerpané finančné prostriedky v úhrnnej výške 525,54 eur. S poukazom na to, že žalovaná v rozhodnom období nebola správcom predmetného bytového domu, žalobcovia neboli povinní jej žiadne preddavky uhrádzať, a tak na ich úkor došlo na strane žalovanej k bezdôvodnému obohateniu z titulu plnenia bez právneho dôvodu, ktoré je povinná im vydať (§ 451 ods.

1 a 2 Občianskeho zákonníka). Napokon dodal, že ak by aj žalovaná skutočne zaplatila dodávky služieb spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome, ku ktorým preddávky vlastníkov mali smerovať, tento nárok si ale musí vysporiadať so spoločnosťou BARDBYT, s.r.o., ktorá bola ako skutočná správkynia predmetného bytového domu v rozhodnom období povinná tieto dodávky uhradiť, a nie s jednotlivými vlastníkmi bytov a nebytových priestorov.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej rozsudkom z 15. októbra 2019 sp. zn. 17 Co 17/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré považoval za dostatočné a presvedčivé, sa v celom rozsahu stotožnil. Odvolacie námietky žalobkyne týkajúce sa predovšetkým procesného postupu súdu prvej inštancie pri vykonávaní dôkazov a arbitrárnosti jeho rozhodnutia vyhodnotil s ohľadom na obsah spisu za zjavne neopodstatnené.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Namietala, že postupom súdov oboch nižších inštancií bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, pretože sa dostatočne (resp. vôbec) nevysporiadali so všetkými jej námietkami, týkajúcimi sa premlčania žalobcami uplatneného nároku a nevykonania ňou predložených návrhov na vykonanie dokazovania, a neuviedli, na základe čoho usúdili, že boli naplnené znaky bezdôvodného obohatenia a o ktorú jeho skutkovú podstatu v prejednávanej veci ide. V dôsledku uvedeného sú ich rozhodnutia arbitrárne a nepreskúmateľné. Ďalej namietala, že rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože pri právnom posúdení žalobcami uplatneného nároku jednak nesprávne aplikovali spotrebiteľské právo, a jednak nezohľadnili otázku kolízie premlčania tohto nároku s princípom právnej istoty a dobrých mravov (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a tak ich nemožno považovať za spravodlivé. V danom prípade žalovaná legitímne očakávala, že za preukázateľne dodané služby jej „žalobca“ (pričom je otázne, či pod „žalobcom“ myslí v záhlaví uvedených žalobcov 1/ a 2/ alebo, ako sa skôr z kontextu jej dovolania javí, spoločnosť BARDBYT, s.r.o. - pozn.) zaplatí dohodnutú cenu, a preto ak súdy dospeli k záveru, že vzhľadom na neoprávnenosť vznesenej námietky premlčania nemohli aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nezaberali sa okolnosťami prípadu v širšom kontexte, ale len formalisticky žalobe vyhovel. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedli, že jej dovolacie námietky považujú za nedôvodné a dovolanie za neprípustné, pretože sa týka tzv. bagateľného sporu. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol alebo zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej treba ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Žalovaná prípustnosť svojho dovolania, posudzujúc ho podľa obsahu (čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 C.s.p.), vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., keď tvrdí, že postupom súdov oboch nižších inštancií došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces tým, že sa nedostatočne vysporiadávajú so všetkými jej námietkami, v dôsledku čoho sú arbitrárne a nepreskúmateľné.

7. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

9. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

10.1. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Súd oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spätosti s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vyplýva, ako vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej na úkor žalobcov a tiež ktorú osobitnú skutkovú podstatu podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka napĺňa. Je z nich zrejmé, z akých právnych úvah súdy vychádzali, keď dospeli k záveru, že boli splnené všetky predpoklady vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a že žaloba žalobcov je preto dôvodná. Ich myšlienkový postup je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

10.2. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Ďalšie námietky žalovanej, s ktorými spája vadu arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia, sú podľa názoru dovolacieho súdu zmätočné, pretože s ohľadom na obsah spisu nedopadajú na skutkový, právny ani procesný stav prejednávanej veci, a tak nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť jej dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

11.1. K námietke žalovanej, že neboli vykonané všetky ňou navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu nevyplýva, že by konajúce súdy niektorý z navrhnutých dôkazov nevykonali, resp. že by niektorý jej návrh na vykonanie dôkazu zamietli, ale práve naopak, sama žalovaná na (jedinom) pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie 24. októbra 2018 výslovne uviedla, že „predložila všetko, čo predložiť chcela na preukázanie svojich tvrdení a tieto dôkazy boli vykonané“. Navyše, ani v

dovolani žalovanej nie je nijako špecifikované, ktorý konkrétny dôkaz nemal byť súdom vykonaný, hoci jeho vykonanie bolo ňou navrhnuté.

11.2. Pokiaľ ide o námietku prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, táto vada spočíva v tom, že odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie založil právne posúdenie veci na inom právnom dôvode, ktorý v doterajšom konaní nebol vyslovený (odprezentovaný), príp. na iných skutočnostiach, ktoré sa dovtedy nejavili ako významné, pričom by strany sporu nemali možnosť k tomuto odlišnému právnomu posúdeniu zaujať svoje stanovisko (porov. 4 Cdo 206/2019, 3 Obdo 1/2019, IV. ÚS 549/2020). Zabránenie vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí je odrazom princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý tvorí súčasť princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces, avšak uvedené nemožno vykladať tak, že k vydaniu prekvapivého rozhodnutia dôjde už len tým, že súd strane z procesného hľadiska nevyhovie, pretože - ako už bolo uvedené - do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany na to, aby bola v konaní úspešná, resp. aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami a bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami (porov. I. ÚS 50/04, IV. ÚS 252/04). V prejednávanej veci však nešlo o prípad, že by odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných, zásadne odlišných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, ale práve naopak, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a v celom rozsahu sa s jeho odôvodnením stotožnil, preto ide o námietku celkom neopodstatnenú.

11.3. Napokon aj dovoláciu námietku žalovanej, že sa súdy oboch nižších inštancií vôbec nevysporiadali s ňou vznesenou námietkou premĺčania proti uplatnenému nároku žalobcov, treba považovať za zjavne nenáležitú, pretože z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaná takúto námietku vôbec vzniesla. Súd prihliadne na premĺčanie len na námietku dlžníka (porov. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka), z čoho a contrario vyplýva, že pokiaľ takáto námietka nebola dlžníkom v konaní vznesená, súd nemá dôvod a ani sa nemôže premĺčaním uplatneného nároku vo svojom rozhodnutí zaoberať.

12. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalovaná neopodstatnene vytýka, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom porušil jej právo na spravodlivý proces, a preto prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno vyvodiť.

13. Pokiaľ žalovaná vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p., dovolací súd konštatuje, že v danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu, či napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p. V prejednávanej veci, ktorá je sporom s ochranou slabšej strany, výška peňažného plnenia (bez ohľadu na príslušenstvo), ktoré je predmetom dovolacieho konania, predstavuje sumu 525,54 eur, pričom dvojnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 17. apríla 2013), je 675,40 eur (t. j. 2 x 337,70 eur) (porov. § 1 písm. a/ nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 326/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2013). Z uvedeného teda vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p. pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovanej pre nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 422 C.s.p. vylúčená.

14. Napokon, pre prípad, že žalovaná žiada, aby sa premĺčaním žalobcami uplatneného nároku zaoberal dovolací súd v rámci dovolacieho prieskumu (resp. ju vznáša v dovolaní) a aby sa dovolací súd zaoberal aj ďalšími námietkami vytýkajúcimi nesprávne právne posúdenie veci (nesprávna aplikácia spotrebiteľského práva na danú vec, nesprávne vyriešenie otázky kolízie premĺčania uplatneného nároku s princípom právnej istoty a dobrých mravov), tu je potrebné dať jej do pozornosti, že pokiaľ dovolateľ konkrétnu námietku nenamietol vo svojom odvolaní, a tak ju svojou procesnou aktivitou nevymedzil ako predmet odvolacieho prieskumu - tak ako sa to stalo i v prejednávanej veci -, racionálne nemôže byť ani predmetom dovolacieho prieskumu, ktorý je ako mimoriadny opravný prieskum subsidiárny k riadnemu opravnému prieskumu v odvolacom konaní. V opačnom prípade by nastala celkom absurdná situácia (argumentum ad absurdum), nedávajúca žiaden rozumný zmysel, kedy by dovolací súd preskúmaval konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu (teda jeho zákonnosť a vecnú správnosť), hoci by však tento

odvolací súd nemal žiaden zákonný (právny) dôvod, na základe ktorého by sa vôbec mohol zaoberať určitou argumentáciou procesnej strany a preskúmať jej opodstatnenie, keďže odvolací súd je viazaný vymedzenými odvolacími dôvodmi a z iných, než odvolateľom uplatnených dôvodov (s výnimkou väd týkajúcich sa procesných podmienok), napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže (porov. § 380 C.s.p.). Z uvedeného potom vyplýva záver, že dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 C.s.p., úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritorne posúdil v jeho neprospech (R 73/2019). Preto ani z tohto dôvodu uvedené námietky žalovanej neboli spôsobilé založiť prípustnosť jej dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C.s.p.

15. Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalovanej, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcov rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.